

lich-Lutherse Kerk voortaan met de overige protestantse kerkgenootschappen één lijn zou trekken.¹

Begin januari '41 kreeg het Convent een vreemde eend in de bijt toen het besloot, een vertegenwoordiger van de kleine groepering der Gereformeerde Gemeenten toe te laten Dit was namelijk ds. G. H. Kersten, oprichter en leider van de Staatkundig Gereformeerde Partij. 'Gewoonlijk werd door hem', aldus Touw,

'een volkomen-lijdelijke houding tegenover de maatregelen van de bezetter ingenomen. De Duitse invasie zag hij als een oordeel Gods, vooral in verband met de zondagsontheiliging . . . In dat verband sprak hij dan vaak over het varen van de prinses op zondag!² . . . Na enige tijd liet (men) merken dat men op (zijn) aanwezigheid . . . verder geen prijs stelde.'³

Kersten was nog aanwezig toen, in Den Haag, in het Convent der Kerken op 25 februari (de dag waarop in Amsterdam de Februaristaking uitbrak) besloten werd, een brief te richten tot het college van secretarissen-generaal⁴ waarin men uiting zou geven aan zijn verontrusting 'door de ontwikkeling der gebeurtenissen gelijk deze zich meer en meer aftekenen':

'Zo zijn in het beeld dat de openbare straat meer en meer gaat vertonen, in de behandeling welke in steeds toenemende mate aan het Joodse deel van de Nederlandse bevolking ten deel valt, in de groeiende rechtsonzekerheid, in de voortgaande aantasting van vrijheden welke de noodwendige voorwaarden zijn voor vervulling van Christen-plichten, even zovele duidelijke symptomen te zien van een toestand die niet alleen een klem legt op het geweten van onze landgenoten, maar ook naar de diepste overtuiging der Kerken indruist tegen de eis van Gods Woord.

Het is om die reden dat de Kerken zich genoopt gevoelen, zich tot uw college te wenden met de dringende bede, zoveel in uw vermogen ligt, te bevorderen

¹ Tot de felst protesterenden in het lutherse kamp behoorde de lutherse predikant in Apeldoorn en Doesburg, ds. P. H. Borgers. 'Ook zijn vurig gebed voor de koningin, iedere zondag, werd hem', aldus zijn biografie W. F. Jense, 'door sommigen ontraden. Hij zegt daarop: 'Ik bad misschien niet elke zondag voor de koningin. Na 15 mei doe ik het wel. Nietwaar X, als je bij mij in de kerk bent, hoor je elke keer mijn bede voor de koningin en voor de Joden. Ik vind, dat zelfs al deed men het vroeger niet, er alle reden is om te zeggen: nu de koningin ons gebed zo nodig heeft, doen wij het wèl.'" (W. F. Jense: *De lof der liefde. Het leven en sterven van ds. Paulus Hermanus Borgers* (1947), p. 20-21). Ds. Borgers werd op 10 december '44 gearresteerd. Hij overleed ca. twee maanden later in het concentratiekamp Neuen-gamme. ² Het prinselijk gezin had op zondag 12 mei '40 ons land verlaten.

³ Touw: *Het verzet der Hervormde Kerke*, dl. I, p. 138. Ds. Kersten verleende van '43 af enige hulp aan onderduikers. ⁴ Tekst: a.v., dl. II, p. 32-33.